

Universitetsmuseet, administrasjon
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinske fakultet
Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det psykologiske fakultet
Fakultet for kunst, musikk og design

Referanse

2021/5827-BJAA

Dato

28.04.2021

UiB FRAM - innspill fra fakultetene til det videre oppfølgingsarbeidet

UiB er et forskningsintensivt breddeuniversitet basert på akademisk frihet og nysgjerrighetsdrevet forskning. Universitetet har høye ambisjoner om at forskningen skal være av høy kvalitet. For å nå denne målsetningen og følge opp ambisjonen i strategien om *å utvikle flere fremragende forskningsmiljøer og videreutvikle kvaliteten i hele bredden av UiBs fagmiljøer*, trenger institusjonen systematisk kunnskap og innsikt i hvordan den enkelte vitenskapelig ansatte og forskningsmiljøene selv opplever rammene for å kunne nå sine faglige mål.

UiB har derfor initiert prosjektet *UiB FRAM* for å undersøke rammebetingelser som fremmer forskningskvalitet, i tråd med universitetets ambisjoner, verdier og samfunnsrolle. Målet med arbeidet har vært å gi universitetet, fakultetene og fagmiljøene et viktig kunnskapsgrunnlag for å styrke forskningen ved UiB. Prosjektet startet i 2019 og har vært organisert i en arbeidsgruppe med vitenskapelig ansatte fra UiB, og med Forskningsutvalget som styringsgruppe. Forsknings- og innovasjonsavdelingen har vært sekretariat for prosjektet.

Som en del av arbeidet er det innhentet et empirisk kunnskapsgrunnlag i regi av analyseselskapet Ideas2Evidence. Dette består blant annet av en spørreundersøkelse som er gjennomført blant 2823 vitenskapelig ansatte ved UiB med oppslutning på 46,1%. Undersøkelsen innhentet også mer enn 1500 tekstlige kommentarer. Det er i tillegg gjennomført SWOT-analyser blant instituttlederne.

Som en del av arbeidet er det tilrettelagt for at fakultetene nå kan få tilgang til de empiriske resultatene brutt ned på instituttnivå. Dersom fakultetene ønsker å få tilgang på det aggregerte datamaterialet for sine institutt kan man kontakte Forsknings- og innovasjonsavdelingen ved Bjug Bøyum eller Vibeke Kyrkjebø Irgan, fra 20. mai og utover.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Universitetsdirektørens kontor
Telefon 55 58 20 01
Telefaks 55 58 96 43

Postadresse
University of Bergen,
Postbox 7800
NO-5020 BERGEN

Besøksadresse
Jekteviksbakken 31
Bergen

Saksbehandler
Bjørn Einar Aas
55584954

Fra midten av juni vil Forsknings- og innovasjonsavdelingen sende ut tekstanalysen av de fakultetsvise kommentarene til fakultetene.

Rapporten skal behandles i Universitetsstyret 17. juni. For å sikre en god forankring av det videre arbeidet ønsker universitetsledelsen innspill fra fakultetene på følgende:

- Hvordan kan vi sikre et helhetlig oppfølgingsarbeid av UiB FRAM-rapporten ved UiB?
- På hvilken måte kan det arbeides videre i fagmiljøene med dette kunnskapsgrunnlaget?

Vi ser fram til å få fakultetenes innspill og ber om at innspillene sendes til Forsknings- og innovasjonsavdelingen innen 12. mai. Universitetsledelsen vil komme tilbake med den videre oppfølgingen av arbeidet.

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
Rektor

Robert Rastad
Universitetsdirektør

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2020/10945-TOHO

Dato

12.05.2021

UiB FRAM- innspill fra Det medisinske fakultet til det videre oppfølgingsarbeidet

Vi viser til brev av 28.04.21 (2021/5827-BJAA) hvor det bes om innspill fra fakultetene til det videre oppfølgingsarbeidet av UiB-Fram

Det medisinske fakultet (MED) berømmer det arbeidet som er gjort med rapporten, og særlig gjennomføringen av spørreundersøkelsen som ble sendt ut til alle vitenskapelige ansatte. Vi mener denne fremgangsmåten var hensiktsmessig for å avdekke hva våre forskere mener om UiBs rammebetingelser for god forskning.

Vi mener at UiB Fram bør være tema for sentrale utvalg i det kommende året og at det legges relativt tydelige føringer fra UiB sentralt om hvordan det forventes at rapporten følges opp på fakultets- og instituttnivå.

På MED vil vi følge opp UiB-FRAM ved grundig gjennomgang av resultatene fra spørreundersøkelsen i fakultetsledelsen, og senere med instituttledelsen. Sammen vil vi konkretisere nødvendige tiltak og komme frem til hvordan disse skal gjennomføres. Vi har flere egnede fora for dette; instituttledermøter, forskningsledermøter, Utvalg for kjernefasiliteter og annet. Når resultatene foreligger for instituttnivå, vil vi gjennomføre møter med hvert institutt hvor også fagmiljøene er direkte involvert, for å komme frem til gode tiltak og løsninger for utfordringene ved hvert institutt.

Vennlig hilsen

Marit Bakke
prodekan

Tone Friis Hordvik
seksjonssjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det medisinske fakultet
Telefon 55582086
post.med@uib.no

Postadresse
Postboks 7804
5020 Bergen

Besøksadresse
Amauer Hansens hus,
Haukelandsveien 28
Bergen

Saksbehandler
Tone Friis Hordvik
55588689

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2020/10945-KJT

Dato

12.05.2021

UiB FRAM - innspill fra Fakultet for kunst, musikk og design til det videre oppfølgingsarbeidet

Fakultet for kunst, musikk og design (KMD) takker for den foreløpige rapporten UiB-FRAM. Vi vil kommentere de to spørsmålene, men foreløpig har det begrenset verdi siden vi ikke har sett resultatene på instituttnivå. Vi merker oss også at det er en lav svarprosent (35.8 %) for våre vitenskapelige og kunstneriske ansatte.

Hvordan kan vi sikre et helhetlig oppfølgingsarbeid av UiB FRAM-rapporten ved UiB?

Ved vårt fakultet vil vi ta den foreløpige rapporten til drøfting med instituttledere og forskningsledere. Videre blir forskningsutvalget et sentralt organ for både å analysere resultatene og gi anbefalinger om oppfølging ved instituttene. Vi vil legge den endelige rapporten frem for nytt fakultetsstyre til høsten, med forslag til oppfølgingsplan for KMD. På dette stadiet vil vi kun peke på noen sentrale oppfølgingspunkter:

- Rapporten bør utformes som et strategisk dokument som blant annet kan brukes mot sentrale myndigheter, spesielt for å synliggjøre hvilke rammebetingelser som trengs for å sikre kvalitet i forskning. I tillegg må rapporten brukes som et viktig kunnskapsgrunnlag for strategiutvikling og handlingsplaner ved UiB de kommende årene.
- Rapporten peker på god forskningsledelse som premiss for kvalitet forskningen. Vi ønsker at UiB skal se helhetlig på forskningsledelse på alle nivå ved UiB. Instituttlederrollen må stå sentralt i dette arbeidet. Vi merker oss også at UiB-FRAM retter søkelyset på synkronisert planlegging av forskning- og utdanningsaktivitet. Vi har tro på at det er et stort forbedringspotensial i slik planlegging.
- Vi må bygge ned organisatoriske hindringer for tverrfaglighet. Det må gjøres på et overordnet nivå, både for forskning og utdanning.
- Søknadskompetanse må styrkes ved KMD. Vi får allerede god bistand fra FIA i vårt arbeid med å bygge kompetanse hos søkere og i forskningsadministrasjonen lokalt på fakultetet. Vi ser frem til en ytterligere styrking av dette arbeidet, særlig knyttet til EU- søknader. I den sammenheng vil vi også peke på at kompetanse om fakultetets

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

vitenskapelige forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid bør styrkes ved FIA, HR, Økonomiavdelingen og BOA-teamet.

- I rapporten merker vi oss spesielt utfordringer med driftsfasen i prosjekter. Det er gjenkjennelig for oss. KMD har en modell med felles administrasjon og sentraliserte tjenester inne HR og økonomi. Vi får stadig utfordringer knyttet til at instituttene ikke har administrasjon øremerket sine fagområder og at fakultetet er helt avhengig av velfungerende serviceavtale for HR og økonomi.

På hvilken måte kan det arbeides videre i fagmiljøene med dette kunnskapsgrunnlaget?

- Forskningsbasert undervisning får en bedre skår i undersøkelsen. Forskningsbasert undervisning er en styrke i flere av våre fagmiljøer. Studenter deltar aktivt i mange forskningsprosjekter og deltakere i forskningsprosjektene leverer forskningsnær undervisning. Denne praksisen ønsker vi å videreutvikle, men modellen er avhengig av god finansiering av studieplasser og stipendiatstillinger.
- UiB- FRAM rapporten er et viktig dokument for videre organisasjonsutvikling av KMD. Den vil bli brukt i arbeidet med ny strategiplan og sees i lys av ARK-undersøkelsen.

Vennlig hilsen

Frode Thorsen
Dekan

Synnøve Myhre
Fakultetsdirektør

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2020/10945-ANAA

Dato

12.05.2021

UiB FRAM - innspill fra Det psykologiske fakultet til det videre oppfølgingsarbeidet

Vi takker for den foreløpige rapporten UiB-FRAM og viser til brev av 28.04.21 fra Forsknings- og Innovasjonsavdelingen, der det bes om innspill fra fakultetene til det videre oppfølgingsarbeidet av denne rapporten.

Fakultetet mener at UiB bør bruke resultatene som et grunnlag for strategiske veivalg og utarbeiding av handlingsplaner ved UiB fremover. Videre bør rapporten være tema for sentrale utvalg i det kommende året og det bør legges tydelige føringer fra UiB sentralt om hvordan det forventes at rapporten følges opp på fakultetene.

Forskningsledelse og prosjektstøtte pekes på som sentrale komponenter i rapporten. Det er vesentlig at UiB ser helhetlig på kompetanseheving på alle nivå knyttet til dette. Vi anerkjenner at instituttlederne har en krevende rolle med tanke på forskningsledelse. Eksempelvis ser vi at vårt fakultet skårer lavt på systematisk arbeid med å øke søknadskompetanse (tabell 5.6). Vi samarbeider godt med FIA når det gjelder søknadsarbeid generelt og med kompetansebygging både faglig hos søkere og i forskningsadministrasjonen på fakultetet. Som en videre oppfølging av UiB-FRAM vurderer vi dette som et område det bør settes økt fokus på.

Et annet moment som trekkes frem i rapporten er at mange ansatte peker på tid som en sentral forutsetning for forskningskvalitet. Her ble det pekt på viktigheten av god forskningsledelse for å skape rammevilkår som ivaretar forskernes muligheter (tid) til å delta i fagfellesskap med forskningsfokus. Dette vil også være et område som bør ses nærmere på i fortsettelsen.

Det psykologiske fakultet vil følge opp UiB-FRAM ved grundig gjennomgang av resultatene sammen med institutt- og forskningsgruppeledere. Sammen med ARK-undersøkelsen vil UiB-FRAM være gode grunnlagsdokumenter til oppfølging for nytt dekanat fra høsten. Vi vil

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

legge den endelige rapporten frem for nytt fakultetsstyre til høsten, og diskutere forslag til oppfølgingsplan for våre fagmiljø. I dette arbeidet blir også fakultetets forsknings- og forskerutdanningsutvalg (FFU) et sentralt organ for både å analysere resultatene og diskutere konkrete anbefalinger. Det er også aktuelt å ha instituttvise møter med fakultetsledelsen for å diskutere konkrete tiltak på hvert institutt.

Ved behov for å sette arbeidet inn i en større ramme kan det også være aktuelt å be representanter fra Forsknings- og Innovasjonsavdelingen komme i relevant forum for å presentere resultatene sett i sammenheng med hele UiB.

Vennlig hilsen

Gro Mjeldheim Sandal
Prodekan

Anne Kristin L Aanstad
Seksjonssjef

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2020/10945-ANNFJ

Dato

14.05.2021

UiB FRAM - Innspill fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Viser til brev datert 28 april der fakultetene blir invitert til å gi innspill til det videre arbeidet med UiB-Fram. Fakultetet vil benytte anledningen til å takke for en interessant og grundig rapport og for muligheten til å gi innspill til oppfølgingsarbeidet.

Fakultetet videresendte invitasjonen til instituttene og mottok tre innspill innen fristen. Disse er vedlagt. På grunn av den korte svarfristen, var det ikke mulig for miljøene å gi grundige tilbakemeldinger, men samtlige er åpne for å utdype sine vurderinger dersom dette skulle være ønskelig. Den korte svarfristen er også grunnen til at fakultetet har valgt å ikke purre de instituttene som ikke har gitt tilbakemelding. Vi vil gjerne presisere at dette ikke skyldes manglende interesse for oppfølgingsarbeidet med UiB-FRAM.

Fakultetet vil benytte seg av muligheten til å få tilgang til det empiriske bakgrunns materialet brutt ned på instituttnivå og vil benytte dette i eget strategiarbeid framover. Vi ser også fram til å motta tekstanalyse av de fakultetsvise kommentarene.

Vennlig hilsen

Elisabeth Lysebo
Fakultetsdirektør

Anne Fjellbirkeland
seniorrådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det matematisk-naturvitenskapelige
fakultet
Telefon
post@mnfa.uib.no

Postadresse

Besøksadresse
Thormøhlensgt 53A
Bergen

Saksbehandler
Anne Fjellbirkeland
55588178

Generelt

Fellesskapet forskning og utdanning er universitetets grunnlag. Overordnet universitetsstrategi bør derfor anerkjenne og styrke dette. En bør uansett ha en ikke-problematiserende holdning til kjerneaktivitetene; slik deler av «Fram»-utkastet er formulert, kan det leses i overkant problematiserende ift undervisning og utdanning. Mao at det siste kommer «i veien for» forskningen, og implisitt derfor at av mindre viktighet.

God ressursforvaltning krever også hensiktsmessig balanse mellom utdanning og forskning. Her mener vi samspillet mellom utdanningsledelse, rekrutteringsplaner, kontinuerlig øye på emneportefølje og tilpasning til stab, samfunnets behov mm er sentralt for instituttledelsen.

Utdanningen er en overordnet retningsviser, fra bachelor- via master- til ph.d.-grad.

Rapporten gjør greie for finansieringsmodellen for universitetene, og hvor tett koblet finansieringen er til antall studieplasser. Dette kan gi noen utfordringer mellom historie og tradisjon og utdanningsoppdraget fra KD, og er nyttig å belyse.

- Rammebetingelser – organisering og regelverk

Når det gjelder stillingsstrukturer mener vi at det er nødvendig å holde grunnbevilgning og ekstern finansiering fra hverandre. Den sterke veksten i postdoktorstillinger og forskerstillinger har kommet som et resultat av en voksende prosjektportefølje. Det pekes i rapporten på at det kan synes å være et økt behov for spesialisering, og at det kommer til syne i flere hhv lektorstillinger og forskerstillinger. Vi savner en nærmere analyse av den påstanden. Stillingene forskerne fyller er i eksternt finansierte prosjekter, og slik er det også med en stor andel av postdoktorene.

Fordeling av ulike stillingskategorier er et produkt av omfang av finansiering, hvilke oppgaver som skal løses, hvilken kompetanse man har behov for, utdanning av nye forskere osv. For (store) prosjekter er det avgjørende å ha en balanse mellom stillingskategoriene for å nå de målene og den kvaliteten man har ambisjoner om.

Varighet på postdoktorstillinger er viktig for at det skal gi dem som har dem, mulighet til å kvalifisere seg videre. Samtidig må vi ikke legge for store begrensninger, slik at vi mister konkurranseevne og samarbeidspartnere for framtidige prosjekter.

MN utarbeider for tiden oppdaterte retningslinjer («policy») for bruken av vitenskapelige stillinger (jf. MN styresak 7/21 [https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/7 - policy for bruk av vitenskapelige stillinger.pdf](https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/7_-_policy_for_bruk_av_vitenskapelige_stillinger.pdf)). Det er en del klargjørende oversikter over stillingskategorier og evt bruk en kunne vurdere å løfte fram for klargjøring også her, og da spesielt hva angår de to kategoriene (fast) forsker og innstegsstilling.

Det kan synes viktig å anerkjenne at summen av ekstern- og grunnfinansiering er slik at det er mer finansiering til forskning enn til undervisning (og dermed til forskerstillinger utover de kombinerte stillingene). I et slikt perspektiv, kan våre forskerstillinger i bare begrenset grad betraktes som rekrutteringsvei til kombinerte stillinger. De er først og fremst en nødvendig stillingskategori i seg selv.

- Rammebetingelser - Om forskningsstøtte til søknad og prosjektdrift

Behov for bedre organisering av støtteapparat (sentralt vs lokalt - se oppe) er ikke nevnt i oppsummering. I kapittel 5.5. og 5.8 er dette kartlagt som et problem, men det mangler både analyse og anbefalinger.

Kapittel 5.5.

side 57 Figur 5.7. – «Et flertall på 59% oppfatter at de får god administrativ støtte i søknadsarbeid» - betyr det at 41% mener de får dårlig støtte? Informasjon mangler.

Side 57 «I intervjuene var det flere som ga uttrykk for at de opplevde at det var krevende og tungrodd å få den forskningsadministrative hjelpen de trengte til å utvikle gode søknader, og at det blant annet skyldtes at støtten er organisert på en lite strømlinjeformet måte med en rekke ulike nivå og kontorer involvert.» - Mangler informasjon om fra hvilket nivå støtten ble oppfattet som mest nyttig? (vil tippe at det er den nærmest mulig forskeren, på institutt/fak nivå). Dette er viktig å finne ut, for å omstrukturere støtteapparatet slik at den gjør mening (e.g. færre ressurser sentralt, flere lokalt, mer tydelig arbeidsdeling mellom nivåene...). Dette går igjen i kap. 5.8.

Kapittel 5.8.

Side 69 «UiB FRAM-undersøkelsen viser at det er behov for justeringer knyttet til forskningsstøtte ved alle fakultet.... Sentrale elementer her er organiseringen av støtteapparatet, (lokalt vs sentralt), ...» Mangler informasjon om analyser/anbefalinger for omorganisering av støtteapparatet, se oppe.

Oppsummering

«Behov for å øke administrativ støtte i driftsfasen av prosjektene» er fremhevet, det er bra. Vi kan kommentere at dette er noe vi har registrert lenge, og at vi har reagert tilsvarende (ved å ansette flere project managers).

Innspill Institutt for geologi,

- *Svært kort tidsfrist for tilbakemelding igjen. Synd siden dette er et svært viktig tema.*
- *Oppsummering av hovedpunkter side 10: de har truffet godt, ingen forslag til endringer eller tilføyelser.*
- *Hvordan følge opp: alle institutter bør ta funnene i FRAM-rapporten til etterretning, og integrere disse i eget strategiarbeid.*
- *side 82, avsnitt 3: hovedproblemet med forskningen i Norge i dag er for lite midler til forskning i forhold til antall forskere. Dette medfører at forskere bruker mer og mer tid til søknadsskriving, på bekostning av forskning, dette er et alvorlig samfunnsproblem. Rapporten: "Mange vitenskapelig ansatte mener det er et behov for å kunne prioritere tid til søknadsskriving, og å oppleve at dette arbeidet har en verdi uavhengig av resultat." Søknadsskriving er en kreativ prosess som ikke er bortkastet, men når søknadene blir et mål i seg selv er vi på ville veier. Anbefaler at hele avsnittet strykes.*

Videreutvikle forskningsbasert utdanning (UiB FRAM s. 83) – kommentarar frå bioCEED og iEARTH til rapportens anbefalingar

“Forståelsen av begrepet forskningsbasert utdanning spenner fra at studentene skal undervises av forskere på de aktuelle fagområdene, til at studentene selv deltar aktivt i forskningsprosesser. Studentenes involvering i forskning øker gjennom studieløpet fra førstesemesteremner til Masternivå.”

- Vi vil påpeike at dette er to, relativt smalt definerte, tydingar av omgrepet ‘forskningsbasert utdanning’. For å framstå som opplyst og framtidsretta må FRAM-rapporten ta inn over seg det breiare bildet, der “forskningsbasert” kan ha (minst) fire tydingar:
 - Fagleg innhald basert på fagets forskingsfront (oppdatert innhald)
 - Lære gjennom å forske sjølv; studentane får forskingserfaring og utviklar forskingsferdigheiter gjennom å delta i forskning eller forskingsnære aktivitetar (kursbasert forskning, utforsking av egne problemstillinger)
 - Læringsmetodar basert på hva forskning seier gjer god læring (effektiv læring)
 - Studentaktiv forskning –utdanning integrert i ‘ekte’ forskning (lære i kontekst)
- Medan UiB FRAM-rapporten konsentrerer seg om dei to første punkta, meiner vi at det ligg ei rekkje moglegheiter i å utvikle de to siste punkta. Betre og meir kunnskapsbaserte undervisningsmetodar vil gi betre læring, både av kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse. Studentaktiv forskning er ikkje noko som kjem av seg sjølv på høgare grad, det både bør og kan utviklast som eit læringsverktøy gjennom heile studiet. Vi har mange døme på det, t.d. BIO har vi forskingspraksiskurs på lågare grad, eit initiativ som fleire universitet no ser på, og utviklar.

“Mange gir i kommentarene uttrykk for at de fastere rammene rundt utdanningsoppdraget gjør at forskningen ofte kommer i andre rekke. En tett kobling mellom avansert forskning og utdanning er fortrinnet UiB kan ha sammenlignet med mange andre aktører både i og utenfor UH-sektoren, og det anbefales at UiB aktivt både synligjør og styrker dette fortrinnet.”

- Å skape tett kopling mellom forskning og utdanning i undervisninga krev god og relevant undervisningskompetanse. Det vil derfor være til støtte for både forskingskvalitet og utdanningskvalitet om dei tilsette får mogelegheiter og ressursar til å utvikle både eigen utdanningskompetanse og ikkje minst undervisninga i emne og studieprogram. Heller enn å framstille konkurranse mellom forskning og undervisning som eit problem bør det løftast fram at tid til utdanningsfagleg kompetanseheving og utviklingsarbeid må vere inkludert i undervisningstida og undervisningsoppdraget til dei tilsette. Dette vil styrke begge samfunnsoppdraga.

«I UiB FRAM-undersøkelsen er utdanningsområdet det feltet der færrest oppfatter endringsbehov, men samtidig fremhever flere i kommentarene til undersøkelsen betydningen av å oppnå en god sammenheng mellom forskning og undervisning. En problemstilling er om undervisningen i større grad kan reflektere underviserens forskningsfelt, tverrfaglighet og frihet for underviseren til å forme innholdet i undervisningen. Hensynet til det definerte læringsutbyttet legger føringer på hvordan og i hvilken grad forskergruppenes aktiviteter og resultater kan inkorporeres i hvert enkelt emne, men det er klart forventet at studentene gjennom studieløpet skal ha god kjennskap til instituttenes faglige virksomhet. Ved å involvere og aktivere studenter i den faglige utviklingen kan utdannings- og forskningskvalitet stimulere hverandre. I flere profesjonsfag er det etablert egne forskningslinjer, og det kan vurderes om dette er modeller som kan utvides.»

- Dersom innhaldet i utdanninga (læringsutbytte for studieprogram og emne) hindrar undervisarane i å inkorporere fagmiljøet si forskning i undervisninga på relevante måtar, kan dette vere eit teikn på at det er på tide å revidere og oppdatere studieplanane. Å forvalte studieplanar og studieprogram er eit kontinuerleg arbeid for å sikre oppdatert innhald, metodar

og samsvar. UiB bør sjå på modellar der studieplanane kan vere fleksible nok til å i større grad følge institutta sin faglege verksemd.

- I utdanningar med profesjonsfokus kan forskarlinjer være en god modell. Desse er nettopp bygde på og tar lærdom frå disiplinutdanningane sine mastergrader, som nokon gonger blir kritiserte for å vere for fokuserte på forskning (vi har altså tradisjonelt berre forskarlinjer). I disiplinutdanningane har utviklinga gått i motsett retning – vi har laga integrerte ingeniørutdanningar som er meir praksisorienterte og mindre forskningsorienterte. Mangfald, valmoglegheiter og breidde er altså løysinga i alle fag.
- Samproduksjon av undervising med studentane både på bachelor- og masternivå er eit verkemiddel som stimulerer til innovasjon og engasjement i utdanninga – hos både studentar og undervisarar.

«I kapittel 4 er det dokumentert at UiB har et relativt større antall lavere grads studenter enn UiO og NTNU. Det kan diskuteres om en endring av studentsammensetningen i retning større andel på masternivå, ville muliggjøre en sterkere sammenheng mellom utdannings- og forskningsoppdragene? En sterkere vekt på høyere gradsstudier og forskerutdanning kan også gjøre det mer attraktivt for forskere å søke delte stillinger ved UiB.»

- Dersom dette avsnittet skal tolkast dit at vi bør satse meir på masterutdanning og mindre på bachelorutdanning er vi bekymra! Det er vitnar om eit lite kunnskapsbasert og snevert syn på forskningsbasert utdanning - og *muliggjøring av sterkere sammenheng mellom utdannings- og forskningsoppdragene* – dersom UiB Fram meiner at dette er noko ein kan få til på høgare grad. Spør oss gjerne om tips – UiB har to SFUar som jobbar med forskningsbasert utdanning særleg tidleg i utdanningsløpet. Vi stillar og undrande til kvifor det er meir attraktivt for *forskere* å søke seg til delte stillingar ved UiB dersom vi har mindre lågaregradsstudenter?

«En tydelig og god forankring av utdanningene i pågående framragende forskning, kan være en fordel i rekruttering av nye studenter på ulike nivå. Særlig på masternivå ser det ut til å ha skjedd en dreining mot større nasjonal konkurranse innen mange fag, og universitetet er avhengig av gode studenter på masternivå for et godt lokalt rekrutteringsgrunnlag til ph.d.-nivået. UiB FRAM anbefaler at fagmiljøene drøfter hvordan rekrutteringsgrunnlaget særlig til masternivået kan forbedres, og i denne sammenheng også debatterer hvordan en samtidig oppnår høy studiekvalitet og høy forskningskvalitet og hvorvidt samspillet mellom forsknings- og utdanningsvirksomheten er tilfredsstillende. Kapasitet for bredde i studietilbudet og dimensjonering mellom studienivå kan være viktige moment.»

- Rekrutteringsgrunnlaget til masternivået kan blant anna betrast ved at vi har oppdaterte, gode og forskningsbaserte bachelor-utdanningar!
- Me ynskjer å implementere forskningsbasert undervisning i større grad på lågare grad heller enn å fokusere ute lukkande på høgare nivå. Ved å implementere forskningsbasert undervisning, med ustrukturerte problem og med ekte data i lågare grad vil dette gjere studentane betre rusta og betre førebudde til masterprogrammet som igjen vil heva kvaliteten på høgare grad. Dette vil også gjere UiB meir attraktivt på høgare grad.

For bioCEED,
Vigdis Vandvik

For iEARTH,
Jostein Bakke

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2020/10945-INMU

Dato

12.05.2021

UiB FRAM - innspill fra Det juridiske fakultet

Vi viser til brev av 28.4.21 med orientering om UiB FRAM og oppfordring til innspill fra fakultetene vedrørende helhetlig oppfølging og videre arbeid med rapporten ved fakultetet.

Generelle innspill til rapporten:

Fakultetet vil understreke at dette er et imponerende arbeid med mange innsikter som kan benyttes i arbeidet framover. Det juridiske fakultet har akkurat gjennomført et omfattende arbeid med en egevalueringsrapport til evaluering av juridisk forskning i Norge (JUREVAL). I den forbindelse ser vi flere overlappingspunkter med UiB FRAM. JUREVAL-komiteens rapport vil sammen med UiB Fram og ARK-undersøkelsen være gode underlagsdokumenter for neste strategiperiode ved fakultetet, som skal til behandling i 2022.

Vi registrerer at UiB FRAM rapportutkastet legger til grunn et kvalitetsrammeverk utarbeidet av R-Quest-senteret. Dette er et greit rammeverk, men vi opplever at kategoriene bekrefter eksisterende systemer for og krav til kvalitetsutvikling, snarere enn å åpne opp for refleksjon rundt rammeverket som potensielt kunne peke på nødvendige endringspunkter i skjæringspunktet akademia/policy. R-Quest kategoriene ligger svært tett opp til Forskningsrådets beskrivelser av kvalitet i forskning. Vi savner et bredere teoretisk rammeverk (state of the art) som viser ulike sider ved hvordan kvalitetsindikatorer utvikles, hvordan forholdet mellom akademisk drevet kvalitetsforståelse og interessedrevet kvalitetsforståelse blir forvaltet når kvalitet i ulike deler av forskervirksomheten (for eksempel publikasjoner, søknader, nettverk, evalueringer, bred formidling etc.) skal måles. Forholdet mellom kvalitative og kvantitative vurderinger av kvalitet er også et problemområde som kunne vært belyst. Overnevnte punkter er særlig relevante da Forskningsrådet er i ferd med å gå over til ny evalueringsmodell, der det skal bli mindre trykk på kvantitative målinger og legges mer vekt på kvalitative egevalueringer og fagfellevurderinger. Vi håper videre diskusjon om rammeverk for kvalitet i forskning kan drøftes på grunnlag av et oppdatert og kanskje mer kritisk litteraturgrunnlag. Vi mener kvalitet i rammeverket for rapporten er viktig for det videre arbeidet for å sikre gode rammebetingelser for kvalitet i forskning ved institusjonen.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

I rapporten blir rammebetingelser definert som "strukturelle forhold som påvirker oppgaver, handlingsrom og betingelser som kan medvirke positivt eller negativt på å oppnå mål om høy kvalitet i forskning. Begrepet kan omfatte alt fra økonomi, og regelverk og til mer overordnede prinsipper og verdier" (s. 5). Et strukturelt forhold som fakultetet særlig opplever som utfordrende for kvalitet i forskning, særlig med tanke på støtte for eksternfinansiering og rekruttering, er sentralisering av økonomi og HR-oppgaver. Lokal administrativ støtte er en avgjørende faktor helt fra mobilisering og søknadsutarbeidelse til igangsetting og drift. Dette vises også i resultater fra ARK-undersøkelsen ved Det juridiske fakultet, der resultater kan tolkes dithen at når viktige oppgaver for BOA flyttes fra enhetene og går fra «person» til «tjeneste», kan kompetanse, og ikke minst hurtighet, gå tapt.

I tabellen på side 58 scorer fakultetet høyt på *forskningsstøtte* og *økonomisk støtte*, men lavt på *tid til å søke* og på *eksterne forskningsmidler som tillater langsiktig perspektiv på forskningen*. Dette gjenspeiler at de strukturelle utfordringene for fakultetet ligger utenfor institusjonen. Mens søknadsaktiviteten er relativt høy er innvilgelse svært lav og dette må ses i sammenheng med at rettsvitenskap har vært svært lite prioritert både i programutforming og i sammensetningen av evalueringsgrupper i Forskningsrådet og EU. Dette mener vi er en utfordring som ikke bare rammer fakultetet, men UiB i sin helhet. Med større faglig konsentrasjon i de rettsvitenskapelige miljøene vil fakultetet kunne bidra mer aktivt inn mot tverrfaglige og tverrfakultære initiativ der etterspørselen etter rettsvitenskap har økt kraftig de siste 10 årene.

Innspill til videre arbeid med UiB FRAM:

Hvordan sikre helhetlig oppfølgingsarbeid:

- Universitetsledelsen fortsetter å ha god og hyppig kontakt med grunnmiljøene i form av dialogmøter. Disse bør ikke være bare på ledelsesnivå, men inkludere sentrale medarbeidere både fra vitenskapelig og administrativ side for å sikre forankring og god informasjonsflyt.
- Et helhetlig oppfølgingsarbeid kan være krevende på grunn av oppfølgingspunktene generiske art og lokale forskjeller og rammebetingelser.
- I forlengelse av forrige punkt savner vi en klargjøring av hvilke nye innsikter kunnskapsgrunnlaget gir, og hvilke mulige konsekvenser de nye innsiktene vil ha.
- Vi mener også at en prioritering av oppfølgingspunktene ville gi enhetene et bedre grunnlag for å svare på spørsmålet om helhetlig oppfølging. Vi kan ikke se at enhetene ikke allerede jobber med anbefalingene for oppfølging i rapporten.

Videre arbeid med rapporten ved fakultetet:

- Vi vil arbeide videre med dette i kombinasjon med eget materiale fra JUREVAL-rapporten og relevante punkter fra ARK-undersøkelsen. Fakultetets egevalueringssrapport tangerer mange av punktene i UiB FRAM-rapporten og vil være et viktig grunnlagsdokument for videreutvikling av strategi og rammebetingelser. UiB FRAM vil kunne brukes som kontekst og sammenligningsgrunnlag for fakultetets eget materiale.
- I fakultetets handlingsplan for forskning er det satt inn tiltak for å stimulere kompetanse- og systemutvikling i forskningsadministrasjonen. Et fokusområde i 2021 er å kartlegge behovet for bistand til prosjektgjennomføring.
- Erfaringene fra JUREVAL er at forankring på institusjonen gjennom dialog med vitenskapelig ansatte, allmøter, godt informasjonsmateriale og lav terskel for innspill, kritikk og spørsmål skaper et godt grunnlag for strukturelt/strategisk arbeid med

forskning. Vi vil fortsette med å involvere bredt selv om dette er ressurskrevende. Vi ser på forankringsarbeidet som en langsiktig investering i kultur og arbeidsmiljø som vil bidra til kvalitet i forskning.

- Forskergruppelederne og forskergruppelederforum vil være sentrale fora i arbeidet og alle tiltak, avgjørelser og planer forankres i Forskningsutvalget før videre behandling i Fakultetsstyret.

Vennlig hilsen

Anne Marie Frøseth
Prodekan for forskning

Ingrid Muftuoglu
Seniorrådgiver

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2020/10945-KIMO

Dato

14.05.2021

UiB FRAM - innspill fra Det humanistiske fakultet

Fakultetsledelsen har drøftet FRAM-rapporten med instituttlederne. HF ser positivt på FRAM-initiativets fokus på forskningskvalitet og den vekten som legges på enkeltforskernes og instituttledernes perspektiver. Det er viktig at fagmiljøene, sektoren og institusjonene selv har definisjonsmakt over kvalitetsbegrepet og ikke overlater til eksterne aktører å sette premisser for kvalitet i forskning. Rapporten bidrar til dette. Det er i denne sammenheng rimelig og viktig at rapporten påpeker at grunnlaget for å bruke eksternfinansiering som kriterium for forskningskvalitet er høyst tvilsomt, selv om det ellers er gode grunner til å fremme prosjektaktivitet.

I hovedsak mener HF at rapporten gir et godt bilde av UiB som institusjon og at de behovene som kommer fram i undersøkelsen er velkjente utfordringer som man allerede arbeider med ved fakultetet. Selv om mye er kjent, er det nyttig med en systematisk og godt forankret framstilling av betingelsene for god forskningskvalitet slik man finner i rapporten. Rapporten inneholder mye relevant informasjon om forskningsaktivitet ved UiB, og en lang rekke interessante enkeltspørsmål løftes fram på en god måte som gir grunnlag for diskusjon og oppfølging ved enhetene.

En mulig svakhet ved rapporten er at enkelte av spørsmålene, resultatene og diagrammene er uklare eller vanskelige å tolke. Ett eksempel for HF's vedkommende er forholdet mellom viktigheten av samhandling med omverdenen (HF med lav score) og ønsket om at forhold for nettverk og samarbeid endres (HF scorer høyt) (s 62)

Rapporten har i relativt stor grad et samlet UiB-perspektiv, men forskjeller mellom fakultetene kommer fram på flere felt. UiB er, som rapporten slår fast, et breddeuniversitet, og forskning er en kompleks aktivitet som arter seg ulikt i ulike fag og kunnskapskulturer og derfor vil ha varierende rammebetingelser, forutsetninger og behov. Det er derfor ikke overraskende at kommer fram en del forskjeller mellom fakultetene. HF mener at rapporten i hovedsak bør bli fulgt opp på fakultets- og instituttnivå. En slik oppfølging må bygge på de fakultetsvise resultatene.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Rapporten viser at de ansatte peker på tid som en sentral forutsetning for kvalitet. Det er bekymringsfullt at rapporten påviser minkende forskningstid og økning i opplevde administrasjonsbyrder for professorgruppen (33). Rapporten får fram forskernes behov for sammenhengende forskningstid, og ved HF kommer dette særlig tydelig fram (tabell 5.9). Ved HF faller dette sammen med ARK-undersøkelsens påpekning av en stress-følelse hos de vitenskapelig ansatte. For HF tyder rapporten på at et vesentlig virkemiddel for kvalitet i forskning og forskningsbasert undervisning er å sørge for gode rammevilkår for vitenskapelig ansatte i kombinerte stillinger. Det er en overordnet problemstilling som angår alle fakultetets prioriteringer og strategivalg.

Det er positivt at rapporten trekker fram internt miljø, fagfellesskap og delingskultur, og det er interessant at det påvises store interne forskjeller på fagnivå. Det er store forskjeller ikke bare mellom enkeltmiljøer, men også på individnivå når det gjelder behov og interesse for forskergrupper og miljøtilhørighet. Slike problemstillinger løses best nærmest mulig, og i, fagmiljøene.

Forskningsledelse og prosjektstøtte viktige elementer i rapporten. Det er viktig at styrking av forskningsledelse og forskningsstøtte gjennomføres på en slik måte at det frigjør tid for den enkelte forsker og ikke motsatt medfører byråkratisering av forskningsaktiviteten. HF gjenkjenner framstillingen av instituttlederens krevende rolle i forskningsledelsen.

På noen punkter er det naturlig med institusjonelle grep på UiB-nivå ut over det enhetene selv kan ta tak i. Dette gjelder særlig 1) tilrettelegging for tverrfaglige og tverrfakultære satsninger, 2) forskningsinfrastruktur og 3) kjønnsforskjeller mht forskningstid. Det er viktig at sentrale grep først og fremst er strukturert som støtte for initiativer fra fagmiljøer, og ikke som pålagte forskningsoppgaver. Altså mer som strukturell tilrettelegging enn som tematiske påbud. HF er positive til at rapporten i hovedsak påviser og viderefører et «nedenfra og opp»-perspektiv på forskning og forskningskvalitet.

Vennlig hilsen
Jørgen Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2020/10945-ALMY

Dato

19.05.2021

UiB FRAM- innspill fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet til det videre oppfølgingsarbeidet

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultetet er det naturlig å avvente hovedtyngden av videre oppfølging til høsten når ny ledelse er på plass fakultet og institutt. Imidlertid vil vi allerede nå ta det opp men vårt nyopprettede forskningsstrategiske utvalg for å få synspunkt på hvordan vi skal jobbe med dette i fagmiljøene i tiden fremover og med den nye ledelsen.

Det vil også bli tema for instituttledermøte allerede nå i begynnelsen av juni.

Vi tenker det vil være en spennende ny oppgave for den nye fakultetsledelsen, i samarbeid med instituttene å lage en plan for videre arbeid der man legger opp en strategi og også prioriterer mellom de felt man mener det er viktigst å arbeide mest aktivt med. Det er viktig at tema som velges oppleves meningsfylt og relevant for det enkelte fagmiljø.

Videre er vi interessert i mer data for fakultetet- og gjerne instituttene, Vi kommer tilbake med bestillinger, men lurer på om vi får tilstedt rå-data eller om det også er mulig å bestille analyser.

Vennlig hilsen

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Referanse

2020/10945-KRN

Dato

20.05.2021

UiB FRAM - innspill fra Universitetsmuseet

Viser til skriv datert 28.april, der fakultetene inviteres til å komme med innspill til rapporten «UiB FRAM, Rammevilkår for å fremme kvalitet i forskning» som forelå i april 2021. Innledningsvis slår rapporten fast at «Universitetet i Bergen er et internasjonalt forskningsuniversitet hvor aktiviteten skal basere seg på akademisk frihet og nysgjerrighetsdrevet forskning».

Universitetsmuseets direktør skal i det følgende knytte noen kommentarer til rapporten. Dette er altså kommentarer for direktørens regning og ikke nødvendigvis representative for UMs vitenskapelig ansatte som gruppe. I slutningen av august 2021 vil de vitenskapelig ansatte ved UM gjennomføre et to-dagers forskningsstrategisk seminar der man m.a. går nærmere inn på funnene i FRAM-rapporten.

I utgangspunktet bør vi ved UiB opprettholde den faste fordeling av arbeidstid for vitenskapelig ansatte med 45 % undervisning, 45 % egen forskning og 10 % ulike former for sakkyndig eller utredningsmessig arbeid. For noen grupper, f.eks. på Universitetsmuseet, vil undervisningen i relativt stort omfang erstattes av medarbeid i samlingsforvaltning og forskningskommunikasjon i ulike formater.

Rapporten identifiserer en rekke grep som vil fremme kvaliteten på den forskningen som drives ved UiB:

- Styrke sammenhengende tid til forskning
- Videreutvikle arbeidsmiljø og fagfellesskap
- Styrke og tydeliggjøre forskningsledelse
- Styrke forskningsstøtte og finansiering
- Styrke rekruttering og karriereutvikling
- Videreutvikle forskningsbasert utdanning
- Styrke rammene for tverrfaglighet
- Videreutvikle rammer for forskningsinfrastruktur

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Ingen av disse grepene forteller oss i og for seg noe vi ikke visste fra før, men i og med rapporten finnes det nå en langt mer massiv bakgrunn for identifiseringen. Og rapporten rommer interessant materiale under de ulike kapitteloverskriftene. Grepene er som man ser konkrete i varierende grad. I det følgende ser jeg på hvert kulepunkt.

Styrke sammenhengende tid til forskning

For å kunne gjøre det, må instituttledelsen og fakultet beskytte vitenskapelig ansattes tid til egen forskning, og i samråd med den enkelte ansatte organisere de ulike oppgavene mest mulig formålstjenlig og hensiktsmessig. Grunnleggende må en da se på undervisning (eller annet «pliktarbeid») og forskning som likeverdige oppgaver. I den forbindelse er det viktig å begrense omfanget av komiteer, utvalg, kommisjoner, rapportering osv. Dette er oppgaver som fort flyter utover de tilmålte 10 %, og som det er UiB-ledelsens oppgave å begrense til det nødvendige minimum. Hvis en ser på fig. 4.4 på rapportens s. 34, er forskningstiden til professorer og førsteamanuenser 28,5 % - og minkende.

Samtidig med at dette grepet ble presentert, lanserte man også LIM-nettverket. Fakultetene skal, i tillegg til lokal LIM-ansvarlig, ha en ressursgruppe bestående av 2 vitenskapelig ansatte (inkludert dekan), 1 teknisk ansatt, 1 administrativt ansatt og 1-2 studenter. LIM-nettverket skal iverksette tiltak i fakultetsvise tiltaksplaner, og evaluere disse tiltakene. Det kan være gode grunner til at dette er viktig, men det er altså denne typen oppgaver som fort spiser av forskningstiden.

Videreutvikle arbeidsmiljø og fagfelleskap

Dette er enkelt å si ja til, vanskeligere å være konkret på. Det finnes i hvert fall to momenter som er av betydning for den miljøkvaliteten som gjør oss produktive: Vi må akseptere ikke-vitenskapelig personale som likestilt med hensyn til oppgaver og myndighet. Den enkelte må uansett stillingskategori se det som en del av sin leveranse å gjøre det mulig for andre å levere på en god måte. Det betyr at medlemmene av et gitt fagmiljø må stille seg solidariske med hverandre, slik at alle får best mulige betingelser for forskning.

Forskningsledelsen må gjøre sitt for å fremme en kultur der det for forskerne finnes relevante fora der faglige diskurser kan finne sted, der man tør kaste frem hypoteser, og der det finnes en vennligsinnet faglig fundert intern kritisk offentlighet som gir hver enkelt forsker bedre vilkår. Dette er i siste instans et spørsmål om å etablere en forskningskultur som er både faglig og menneskelig.

Styrke og tydeliggjøre forskningsledelse

Tydighet og ledelse er noe alle sier de vil ha, men det er nok primært i betydningen «tilretteleggelse», altså ikke.

Hvis forskningsledelse skal føre til mer og bedre forskning, er det et grunnleggende og systemisk problem, at den enkeltes forskning jo nettopp skal være en aktivitet basert på «akademisk frihet og nysgjerrighetsdrevet forskning». Dette tilsier at tilretteleggelse, etablering av rammevilkår og støttefunksjoner blir synonymt med god forskningsledelse. Rapporten legger selv dette til grunn, hvilket medfører at forskningsledelse i svært liten grad innflytelse på *hva* det forskes i, men selvsagt

med ansvar for *at* det forskes. Skal man ha den akademiske friheten på alvor, betyr at verken satsing på forskningsstrategisk arbeid eller eksternfinansierte forskningsprosjekter kan gjøre stort med dette forholdet, så sant dette ikke skal være aktiviteter med det formål å begrense den enkelte forskers individuelle frihet.

Det forskningsledelsen imidlertid kan gjøre er selvsagt å legge forholdene best mulig til rette for mer og bedre forskning, både ved rekruttering, ressursallokering og fornuftig organisering av forskeres arbeidstid. Ledelsen må også finne og/eller etablere ulike forskningsfora, der et miljø kan utvikles og styrkes. Så kan og må ledelsen av den enkelte forsker forlange resultater. Ikke uventet ligger det her en kontrollfunksjon som ikke fremheves i samme grad som tilretteleggelse og støtte. Men dersom resultatene uteblir over tid, må det være mulig å drøfte en reduksjon av egen tid til forskning til fordel for andre oppgaver. Samtidig er det åpenbart at det heller ikke er hensiktsmessig at andre oppgaver igjen og igjen blir tildelt folk som eventuelt er gått i stå mht. egen forskning. Det er imidlertid instituttledelsens oppgave å håndtere slike problemer på best mulig måte.

Styrke forskningsstøtte og finansiering

Dette er en gjenganger, og som sagt er det en aktiv forskningsledelses oppgave å legge forholdene best mulig til rette for mer og bedre forskning. Dette er i siste instans et spørsmål om ressurser, både knyttet til stillinger og til driftsmidler. Det er viktig med den avlastningen som ligger i en god forskningsadministrativ støtte, dette er definitivt noe av det som senker terskelen for å begynne en søknad – og dermed muligheten for å mobilisere forskere innen rammene av en grunnleggende akademisk frihet. En aktiv forskningsledelse må også være opptatt av å finne balansen mellom rekruttering av vitenskapelig ansatte, andre stillingskategorier – og behovet for driftsmidler for de miljøene eller de forskerne man alt har. Fig. 5.7 på s. 57 kan for eksempel tolkes slik at til spørsmålet om man får god administrativ støtte til søknader om ekstern finansiering besvares positivt av 59 % og negativt av 41 %, mens tid til å søke besvares positivt av 41% og negativt av 59%.

Styrke rekruttering og karriereutvikling

Når det gjelder rekruttering er det selvsagt der man forskningsledelsen kan ta noen strategiske grep. Det er også her kravene til konkurranse og kvalitet er en grunnleggende forutsetning for muligheten for å nå sine mål. Svake rekrutteringsprosesser med tilsvarende resultater båndlegger ofte midler for årtier fremover og kan vanskelig kompenseres for ved senere grep. Nettopp fordi et forskningsmiljø består av både faglige og menneskelige kvaliteter, det det viktig å se både på faglighet og egnethet. Det er en umåtelig vanskelig grenseoppgang der regelverket kan begrense ledelsens handlingsrom, men der både faglig kvalitet og miljøet samlede leveransedyktighet må vurderes.

Karriereutvikling for sine ansatte blir i økende grad en oppgave for universitetene – på samme måte som de i stadig høyere grad ser seg ansvarlige for studentenes senere karrierer. Det er ikke uproblematisk. I et nokså flatt system som det norske, skulle den enkelte forsker i utgangspunktet kunne produsere sin egen karriere. Når det er sagt, kan forskningsledelsen legge forholdene til rette for f.eks. opprykk, ved å sikre at en gitt forsker får på plass de komponentene som teller i en opprykksvurdering.

Videreutvikle forskningsbasert utdanning

Undervisningen ved universitetene skal være forskningsbasert. Ettersom det imidlertid finnes ulike deler av pensum, lar det seg neppe nekte at en god del av undervisningen ofte vil være heller lesningsbasert. Det finnes selvsagt fordypning, men det finnes vel også ofte så å si propedeutiske øvelser og faste pensum. Dersom økonomien tillater det, kan man øke graden av forskningsbasert undervisning gjennom rekruttering, men som oftest må en instituttledelse vel kalibrere allerede ansattes egen forskning i forhold til de pensum og stoffområder som skal dekkes. Likevel er det en relativt høy andel som mener at det er et forholdsvis greit sammenheng mellom forskning og undervisning (se fig. 4.5, på s. 35).

Styrke rammene for tverrfaglighet

De analysene en må foreta, forståelsen av mekanismenes kompleksitet eller løsningsforslag basert på slike innsikter, krever i dag bidrag for en rekke fagdisipliner. Det er ikke spørsmål om forskningsledelsen skal fremme tverrvitenskapelig forskning, men kanskje om å ha et innovativt blikk på kopling av områder og kompetanser. Dessuten gjelder det å foreta en refleksjon omkring tverrvitenskapelighet, enten det nå gjelder flerfaglighet, transdisiplinær forskning eller fagdisiplinær integrasjon. Altså hvordan disipliner forholder seg til kompleksitet, dvs. hva man beholder og hva som eventuelt endres. Utgangspunktet vil være at man aldri vil få en god tverrvitenskapelighet hvis ikke de involverte disiplinene tilfører disiplinspesifikke innsikter av høy kvalitet som lar seg applisere på en gitt problemstilling.

Videreutvikle rammer for forskningsinfrastruktur

For Universitetsmuseet er samlingene en viktig forskningsinfrastruktur – ikke bare for våre egne forskere, men nasjonalt og internasjonalt. Å videreutvikle rammene betyr først og fremst å kunne ta vare på samlingene og gjøre dem tilgjengelig, både fysisk og digitalt. Så betyr det også å kunne supplere samlingene ved det vi kaller forskningsbasert innsamling, feltarbeid, anskaffelser osv., styrt av forskningsperspektivet. Dette er vanskelig fordi det krever betydelige ressurser, ikke minst mht. arealer og teknisk infrastruktur.

Endelig skal jeg kommentere fig. 5.12 på s. 67. Her skal man være oppmerksom på at UM har en stor og svært variert gruppe medarbeidere i kategorien administrativt personale allokert en rekke forvaltnings- og formidlingsoppgaver. Dette gjenspeiles i fig. 5.12.

Vennlig hilsen

Henrik von Achen
direktør